

הבשורה על פי בר-נבא: כתובים סודיים?

האם מכילים "הכתובים הסודיים", שנתגלו במבצע עוקץ לחשיפת רשת מבריחים בטורקיה, את האמת האמתית על זהותו של ישוע? על פי מקורות טורקיים, טקסט עתיק בכריכת עור שנותר חבוי במשך 12 שנה, הוא גרסה אותנטית בת 1500 שנה של הבשורה על פי בר-נבא.

בלוגרים מוסלמים יוצאים מגדרם למשמע החדשות על התגלית. על פי כמה מלומדים מוסלמים, הבשורה על פי בר-נבא "דוכאה בהוראת הכנסייה הנוצרית בשל ההקבלות והדמיון הרב לדעה המוסלמית הרווחת על ישוע." [1] סקר שערך אתר מוסלמי משקף היטב את האמונה הזאת, ומגלה שמחצית מקוראיו מאמינים כי הבשורה על פי בר-נבא היא הבשורה האמתית של ישוע. [2] המלומד המוסלמי מוחמד עטא א-ראחים טוען, "ככל שידוע לנו, הבשורה על פי בר-נבא היא הבשורה היחידה שכתב תלמידו של ישוע..." [3] א-ראחים טוען שהבשורה היתה נפוצה בחוגי הכנסייה הקדומה עד 325 לספירה.

על פי אותם "כתובים סודיים", בר-נבא היה אחד מתריסר השליחים המקוריים של ישוע. ואולם בספר מעשי השליחים, מציג לוקס את בר-נבא כשליח מאוחר יותר מתריסר השליחים המקוריים, וכתלמידו של פאולוס השליח (שאול התרסי). במסעותיהם המסיונריים, הכריזו פאולוס ובר-נבא ללא מורא על מותו של ישוע, על תחייתו ועל היותו האדון, עוד במאה הראשונה לספירה. [4]

ישוע אחר?

המסמך המכונה הבשורה על פי בר-נבא מכיל ברובו את אותו המידע כמו ארבע הבשורות שבברית החדשה, ועם זאת הוא נבדל מהן בכל מה שקשור לזהותו של ישוע. הנה כמה מההבדלים העיקריים שמתגלים בבשורה על פי בר-נבא:

- הכחשת אלוהותו של ישוע
- הכחשת השילוש הקדוש
- הכחשת סיפור צליבתו של ישוע

הכחשת ישוע כמשיח (בניגוד לכתוב בקוראן)

כתב היד הטורקי הקדום מתרחק גם מהכתוב בקוראן, ומעניק את התואר משיח למוחמד ולא לישוע. [5] ואולם, בדומה לקוראן, גם בבשורה על פי בר-נבא מוצג ישוע כבן-אנוש. בבשורה החדשה, אומר כביכול ישוע:

“ מודה אני בפני שמייים, ומזמן לי לעדים את כל שוכני הארץ, כי זר אני לכל אשר אמרו עליי אחרים, שיותר מבן-אנוש אני. לא, כי אדם אני, ילוד אישה, ונתון לדינו של האל; כי חי אני כאחד האדם, נתון לסבל משותף. ” [2]

אין ספק, בבשורה על פי בר-נבא מכחיש ישוע עצמו את אלוהותו, וזאת בניגוד מוחלט לשליח יוחנן, שמכנה את ישוע בן האלוהים ובורא עולם:

“ בראשית הַיָּהּ הַדָּבָר, וְהַדָּבָר הַיָּהּ עִם הָאֱלֹהִים, וְאֵלֵהִים הַיָּהּ הַדָּבָר. הוּא הַיָּהּ בְּרֵאשִׁית עִם הָאֱלֹהִים. הַכֹּל נִהְיָה עַל-יְדֵיוֹ, וּמִבְּלִעְדֵיוֹ לֹא נִהְיָה כֹּל אֲשֶׁר נִהְיָה... הַדָּבָר נִהְיָה בְּשָׂר וְשָׁכַן בְּתוֹכֵנוּ; וְאִנְחָנוּ רְאִינוּ אֶת כְּבוֹדוֹ... ” [3]

אז מיהו ישוע האמתי?

באותם פסוקים, טוען יוחנן שראה את ישוע במו עיניו. מאוחר יותר, הוא אף מוסיף ואומר שנגע בו, שצעד לצדו בדרכים ושמע אותו מטיף שלוש שנים. הוא מדבר על ישוע כעל ידידו. אבל המחבר של הבשורה על פי בר-נבא אינו מתיימר לטעון טענות שכאלה.

שני הטקסטים שונים זה מזה גם בשאלת תחייתו של ישוע. בבשורה על פי בר-נבא מתואר יהודה איש קריות כמי שמת על הצלב במקום ישוע, בניגוד לכתוב בברית החדשה שיהודה בגד בישוע. שלא כמו המסורת המוסלמית, המכחישה לחלוטין את מותו של ישוע על הצלב ואינה רואה בכך כל צורך, המסורת הנוצרית מבוססת כל כולה על מותו של ישוע כדי לכפר על חטאינו, ועל תחייתו כדי להעניק לנו תקווה לחיי נצח. [4]

שני המסרים הללו אינם יכולים לדור בכפיפה אחת. אבל איך נדע איזה ישוע מבין השניים הוא האמתי?

חוקרים נוהגים להצליב בין כמה וכמה טקסטים כדי לקבוע את אמינותו של כתב-יד, אבל השאלה החשובה ביותר היא האם יש עדות ראייה או לא. במשפט פלילי, עדות ראייה נחשבת תמיד מהימנה יותר מעדותו של אדם שלא ראה את הפשע במו עיניו.

אבל איך נדע איזו מהן היא עדות ראייה – הבשורה על פי יוחנן או הבשורה על פי בר-נבא?

סיבה אחת שבעטיה נוטים החוקרים להאמין ליוחנן היא העובדה שהיסטוריונים קדומים ייחסו לו את כתביו. אבל אם הוא כתב אותם בעצמו, הרי הם נכתבו בימי חייו של יוחנן. אם הראיות מצביעות על כך שהבשורה נכתבה בתחילת המאה השנייה, שנים רבות לאחר מותו, לא ייתכן שהוא עצמו כתב אותה.

על אותו משקל, גם הבשורה על פי בר-נבא נכתבה לאחר מותו, ולא ייתכן שמדובר בתיעוד של עד ראייה. אבל אם נוכל להתחקות אחר כל אחת משתי הבשורות עד למאה הראשונה, תגבר אמינותן עד מאוד. אז מה אומרות לנו הראיות? בואו נתחיל עם הבשורה על פי בר-נבא.

האם הבשורה על פי בר-נבא היא עדות ראייה?

"הכתובים הסודיים" שנתגלו בטורקיה אמורים להיות עותק בן 1500 שנה. אם זה נכון, הטקסט נכתב 400-500 שנה לאחר מותו של ישוע, שנים רבות לאחר מותם של כל עדי הראייה. אך כיוון שמדובר בהעתק, בהחלט ייתכן שהטקסט המקורי נכתב כבר במאה הראשונה לספירה. על מנת לבדוק זאת, עלינו לבחון את התיעוד ההיסטורי, נוצרי ומוסלמי גם יחד.

יש רק שני כתבי-יד עתיקים של הבשורה על פי בר-נבא, פרט לזה שנתגלה בטורקיה: עותק איטלקי מהמאות ה-15-16, ועותק ספרדי מאותה תקופה שאבד מזמן. [9] כתב-היד שנתגלה בטורקיה נכתב בארמית. אף אחד משלושת העותקים הללו אינו כתוב ביוונית, שפתם של בר-נבא והשליחים.

טקסט בשם "הבשורה על פי בר-נבא" נזכר בשתי רשימות של ספרים חיצוניים מימי הנצרות הקדומה, האחת מהמאה החמישית והשנייה מהמאה השביעית. אם הן אכן מתייחסות לאותה בשורה, היא נכתבה 400-500 שנה אחרי ישוע, או מוקדם יותר, ובכל זאת כמה מאות שנים אחרי המאה הראשונה לספירה.

מעשי בר-נבא הוא ספר חיצוני מהמאה החמישית שיועד לכנסייה בקפריסין, ויש המבלבלים בינו לבין הבשורה על פי בר-נבא.

הטקסט היחיד מהמאה הראשונה שמיוחס לשליח בר-נבא נקרא אגרת בר-נבא, והוא ספר חיצוני שאינו כלול בברית החדשה. האגרת מהמאה הראשונה מספרת על ישוע, האדון שנצלב וקם לתחייה. החוקרים מאמינים שבר-נבא כתב אותה בשנים 70-90 לספירה.

אבל אם בר-נבא כתב על ישוע האדון באגרת מהמאה הראשונה, מדוע כתב על ישוע שהוא נביא בלבד ותו לא בבשורה המיוחסת לו? מדוע חיבר שני טקסטים מנוגדים כל כך?

אגרת בר-נבא מקובלת על החוקרים כתיעוד אותנטי מהמאה הראשונה של ישוע, כזה שעולה בקנה אחד עם הברית החדשה. הבשורה על פי בר-נבא, לעומת זאת, היא ספר אחר לגמרי, עם ציר זמן שונה לחלוטין.

הראיות הבאות מעידות על כך שהבשורה על פי בר-נבא לא קיבלה הכרה מצד המוסלמים או הנוצרים הקדומים כבשורה אותנטית מהמאה הראשונה: [6]

- אין אף מחבר מוסלמי שמזכיר אותה עד המאות ה-15-16.
- אין אף מחבר נוצרי שמזכיר אותה מהמאה הראשונה ועד המאה ה-15.
- האזכור הקדום ביותר שלה הוא מהמאה החמישית, אבל גם הוא מוטל בספק.
- מזכרות בה עובדות היסטוריות שלא היו ידועות אלא רק כעבור מאות שנים [7]

זיוף מימי-הביניים?

הנה שאלה חשובה שעלינו לשאול את עצמנו: מדוע לא הזכירו המלומדים המוסלמים את הבשורה על פי בר-נבא, אם אכן היתה קיימת בעידן שבו היו המוסלמים והנוצרים שקועים בוויכוח סוער על זהותו של ישוע, דהיינו במאות ה-7-15? אין ולו אזכור אחד לקיומה של הבשורה.

עוד יותר מזה, מלומדים נוצרים כמו אירנאוס כתבו בהרחבה על מסמכים אנטי-נוצריים כמו הבשורות הגנוסטיות, ואף סיווגו אותם כדברי כפירה. והנה, למרות כל טענותיו של המלומד המוסלמי א-ראחים, אין ולו מכתב או מסמך אחד שחיבר אירנאוס ובו הוא מזכיר את הבשורה על פי בר-נבא. פשוט אין שמץ של התייחסות לבשורה הזו מצדם של ראשוני המלומדים הנוצרים או המוסלמים.

אך העדות הבולטת ביותר להיותה עותק מאוחר היא שהבשורה על פי בר-נבא מתארת את החיים באירופה של ימי-הביניים, וכן את חגיגות יובל המאה – מסורת שנוסדה רק במאה ה-14. מנין ידעו

בר-נבא ושאר המחברים במאה הראשונה פרטים היסטוריים שהפכו לעובדה רק כעבור מאות שנים?

ד"ר נורמן גייסלר מסכם: "יש ראיות מכריעות לכך שזו לא בשורה מהמאה הראשונה, שחיבר תלמידו של ישוע." [8]

אם לא די בראיות לכך שהיא לא נכתבה במאה הראשונה לספירה, חוקרים רבים אף סבורים שהבשורה על פי בר-נבא היא מסמך מזויף. כך כותב אחד המומחים: "לטעמי, המחקר הוכיח מעל לכל ספק שאותה 'בשורה' איננה אלא זיוף." [9]

החוקרים הנוצריים והחילוניים אינם היחידים שדבקים בטענה כי מישהו זייף את הטקסט, על מנת לשוות לו מראה של יצירה שחיבר בר-נבא, בן-לווייתו של פאולוס. עמדה זו משותפת גם למספר רב של מלומדים מוסלמים. [14] באנציקלופדיה המקוצרת של האיסלאם כתוב: "באשר לאותה 'בשורה' על פי בר-נבא', אין שום ספק שמדובר בזיוף מימי-ביניים." [10]

אך כפי שכבר ציינו לעיל, המלומדים המוסלמים מאמינים באותה מידה שהכנסייה "השחיתה" את המסר של הברית החדשה, והציגה ישוע שונה לגמרי מהאיש שהתהלך בהרי הגליל לפני אלפיים שנה. וזה מוביל אותנו לשאלת אמינותה של הברית החדשה. האם נצליח לגלות בין דפיה את ישוע האמתי?

האם הברית החדשה אמינה?

האם ספרי הברית החדשה נכתבו מוקדם מספיק כדי להיחשב עדות ראייה? אם כן, הם בוודאי נכתבו במאה הראשונה. בואו נבחן את הראיות, ונשווה בין תארוך הברית החדשה לעובדות שגילינו על הבשורה על פי בר-נבא.

ההיסטוריה מספקת רמזים מארבעה מקורות שונים באשר לתארוך של 27 ספרי הברית החדשה:

- עדויות מצד אויבי הכנסייה
- תיאורים בכתבים נוצריים מוקדמים
- כתבי-היד הראשונים של הברית החדשה
- עדויות מצד כופרים

הרמז הראשון נמצא ברשימה של ספרי הברית החדשה שחיברו אויבי הכנסייה, כלומר כופרים. לאחר שהורחקו מהכנסייה, הכופרים ודאי לא טרחו להסכים עם מנהיגיה בכל מה שקשור

לאותנטיות או לתארוך של ספרי הברית החדשה. ובכל זאת, שניים מהכופרים הקדומים, ולנטינוס ומרקיון, ייחסו לשליחים את כתיבתם של כמה מספרי הברית החדשה.

בשנת 140 לספירה, קבע מרקיון הכופר ש-11 מתוך 27 ספרי הברית החדשה הם אכן כתביהם האותנטיים של שליחי ישוע.

בערך באותה תקופה, התייחס גם ולנטינוס הכופר למגוון רחב של נושאים ושל פסוקים מתוך הברית החדשה.

פירוש הדבר שכבר באמצע המאה השנייה נפוצו רבים מספרי הבשורה וזכו להכרה. הם היו מקובלים אפילו על "פורעי חוק" כופרים, כעדויות ראייה של שליחי ישוע.

תיאורים בכתבים נוצריים מוקדמים

הרמז השני מצוי במספר עצום של מכתבים, דרשות, פרשנויות ונוסחי קרדו מתקופת הנצרות הקדומה, שמזכירים את ישוע כאדון שקם לתחייה. הראשונים הופיעו חמש שנים בלבד לאחר צליבתו. כתבים רבים נשרפו אמנם בהוראת הקיסר הרומי דיוקלטיאנוס, אך אלפים אחרים נותרו לפליטה.

היקפם של המסמכים הללו מרשים ביותר: נתגלו מעל 36,000 כתובים שכאלה – שלמים או חלקיים – כמה מהם מהמאה הראשונה לספירה. [10] מכולם יחדיו ניתן לבנות מחדש את הברית החדשה כולה, למעט כמה פסוקים פה ושם. [11]

ומה אם נשווה בינם לבין הבשורה על פי בר-נבא? כפי שכבר ציינו, קיימים רק שני אזכורים של הטקסט לפני המאה ה-15, וגם לגביהם מוטל ספק כבד אם הם אכן מתייחסים לאותה "בשורה על פי בר-נבא." [12]

את המסמכים הקדומים ביותר מחוץ לברית החדשה חיברו אנשים שהכירו אישית את פטרוס, את פאולוס, את יוחנן ואת שאר שליחים, והיו חסידיהם. ראשי הכנסייה הקדומים לא היו עדי ראייה לחייו ולפועלו של ישוע, אבל למדו המון מאותם אנשים שהכירו אותו והאזינו לדבריו. חשוב לציין כי גם הכתובים הללו שמחוץ לביבליה מאשרים את תולדות חייו של ישוע כפי שהם מתוארים בברית החדשה, כולל הצליבה והתחייה.

המוקדם ביותר מבין הכתובים הקדומים שמחוץ לביבליה הם אלו של קלמנס מרומא, של איגנטיוס מאנטיוכיה ושל פוליקרפוס מסמירנה.

בשנת 96 לספירה, קלמנס מרומא כתב מכתב ארוך לכנסייה בקורינתוס, ובו ציטט מהבשורות על פי מתי ויוחנן, וכן מהאגרת הראשונה אל הקורינתיים. יש המאמינים כי הוא אותו קְלֶמֶנְטוֹס שמזכיר פאולוס באגרת אל הפיליפים ד' 3. אם מכתבו של קלמנס נכתב בשנת 96 לספירה, הרי ששלושת הספרים הללו מוקדמים עוד יותר.

בסביבות 110 לספירה, כתב איגנטיוס מאנטיוכיה, תלמידו של יוחנן השליח, שישה מכתבים שיועדו לכנסיות ואחד שנשלח להגמון אחר – פוליקרפוס – ובהם הוא מתייחס לשש מאגרותיו של פאולוס.

פוליקרפוס מסמירנה, שהיה גם הוא תלמידו של יוחנן, מתייחס לכל 27 ספרי הברית החדשה במכתב ששלח לכנסייה בפיליפי (110-135 לספירה). מכאן נוכל להסיק שספרי הבשורה נכתבו עוד במאה הראשונה לספירה, כשעדי הראייה (בהם יוחנן) היו עדיין בחיים.

כבר ראינו שאין שום התייחסות קדומה כל כך לקיום הבשורה על פי בר-נבא.

כתבי-היד הראשונים של הברית החדשה

הרמז השני נמצא בשלל כתבי היד הקדומים של הברית החדשה, שעזרו לחוקרים לקבוע תאריך משוער לחיבורם המקורי. ארכיאולוגים גילו מעל 5600 כתבי-יד של הברית החדשה הכתובים בשפת המקור, יוונית, בהם כתבי-יד שלמים לצד פיסות וחלקים. אם נספור גם את כתבי-היד בשפות אחרות, נגיע ל-24,000 ויותר. [13]

אין ספק, 5600 לעומת שלושה בלבד מטים את הכף ומעניקים יתרון מספרי ברור לברית החדשה. יתרה מזאת, ארכיאולוגים גם גילו פיסות מכתבי הברית החדשה שניתן לתארך לדור אחד או שניים בלבד לאחר ישוע, לעומת פער של מאות שנים מימי חייו ועד חיבורה של הבשורה על פי בר-נבא.

בתחילת המאה הקודמת, נתגלו במצרים פיסות מהבשורה על פי יוחנן (ליתר דיוק P52: הבשורה על פי יוחנן י"ח 31-33), שתוארכו לשנים 117-138. חוקר הביבליה המהולל ברוס מצגר ציין את חשיבותה הרבה של התגלית המופלאה:

“ ממש כמו רובינסון קרוזו, שראה רק טביעת רגל אחת בחול והגיע למסקנה שבאי נמצא בן-אנוש נוסף, המהלך על שתיים, כך מוכיחה גם P52 [המספר שניתן לפיסת הפפירוס] את קיומה ואת תפוצתה של הבשורה הרביעית במחצית הראשונה של המאה השנייה...” [14]

גילוייה של פיסת הפפירוס הזו מוכיח כי הבשורה שכתב יוחנן זכתה לתפוצה רחבה תוך דור אחד בלבד, ונדדה כל הדרך מאסיה הקטנה עד שהגיעה למצרים.

יש עוד מאות ואלפי כתבי-יד קדומים שתוארכו לסוף המאה השנייה עד המאות הרביעית והחמישית. כתבי-יד שלמים של הברית החדשה מהשנים 200-1500 ששמורים היום במוזיאונים ברחבי העולם (פפירוס בודמר). [15]

פיסת פפירוס קדומה עוד יותר ממגילות ים המלח (7Q5) זוהתה בידי פליאוגרף כחלק מהבשורה על פי מרקוס ותוארכה בערך לשנת 50 לספירה, הרבה לפני פיסת הפפירוס P52 מהבשורה על פי יוחנן.

חוקר הברית החדשה דניאל ב. וואלאס, שחקר את הפיסה ממגילות ים המלח, מסכים עם הקביעה שכתב-היד הוא מהמאה הראשונה לספירה. [16] על אף המחלוקת סביב פיסת המגילה הזו, מצבור הראיות מכתבי-יד אחרים תומך בטענה שהברית החדשה נכתבה במאה הראשונה.

הסכמה נרחבת

לפני שנתגלו הממצאים הללו, טענו מלומדים גרמנים מסוף המאה ה-19 ומתחילת המאה הקודמת שאת הברית החדשה כתבו מחברים אלמונים במאה השנייה לספירה. אבל הראיות החדשות מוכיחות כי כל הספרים נכתבו עוד במאה הראשונה. ההיסטוריון פול ג'ונסון כותב:

הדעה הרווחת מסוף המאה ה-19 ומתחילת המאה הקודמת שהברית החדשה היא אסופה של כתבים מאוחרים ועתירי דמיון אינה תקפה עוד. לאיש אין עוד ספק שאגרותיו של פאולוס הקדוש, הכתובים הנוצריים הקדומים ביותר, אכן אותנטיות או שנכתבו לא יאוחר מאמצע המאה הראשונה. [17]

הארכיאולוג ויליאם אולברייט מסכם וכותב שהברית החדשה כולה נכתבה "כנראה בשנים שבין 75-50 לספירה." [18]

ג'ון א.ת. רובינסון, חוקר מקיימברידג', אף טוען לתארוך מוקדם מזה. הוא מאמין שרוב ספר הברית החדשה נכתבו בשנים שבין 40-65 לספירה. [19] רובינסון ביסס את מסקנתו בעיקר על העובדה שכל ספרי הברית החדשה אינם מזכירים את חורבן ירושלים ולו במילה. אירוע הרה-גורל שכזה ודאי היה מוזכר, לו התרחש טרם כתיבתם של הספרים.

ראיות נוספות המצביעות על תארוך מוקדם יותר הן העובדה שאף אחד מהספרים אינו מזכיר את מותם של פטרוס ושל פאולוס בשנת 66 לספירה. חייהם ופועלם מתועדים בברית החדשה עד לפרטי פרטים; אם כך, מדוע לא מותם? די בזה כדי לשכנע חוקרים רבים שהם היו עדיין בחיים בעת כתיבת הספרים.

בקרב רוב החוקרים של ימינו קיימת הסכמה רחבה שאגרותיו של פאולוס נכתבו החל משנות ה-50 המוקדמות של המאה הראשונה, ושלוש הבשורות הסינופטיות (מתי, מרקוס ולוקס) נכתבו בתחילת עד אמצע שנות ה-60 של אותה מאה. [20] האומדנים לגבי שאר הספרים נעים סביב 95-40 לספירה, אבל קיימת הסכמה שכל ספרי הברית החדשה נכתבו עוד במאה הראשונה.

פירושן של מסקנות אלה שחיו ופועלו של ישוע תועדו החל משבע שנים ועד 30 שנה לאחר מותו, כשהיו עדיין בנמצא אלפי עדי ראיה פוטנציאליים – שהיו בוודאי מקימים קול צעקה לו היה התיעוד שגוי. אבל איש מעולם לא קרא תגר על התיעוד הזה ממקור ראשון.

הראיות לאמינותה של הברית החדשה עולות על כל מסמך אחר מהעת העתיקה. ג'ון א.ת. רובינסון מודה: "עושרם של כתבי-היד, ומעל הכול גם פרק הזמן הקצר יחסית שבין כתיבת המקור לעותקים הקדומים ביותר שבנמצא, הופכים [את הברית החדשה] לטקסט השמור והמוסמך ביותר מכל כתב-יד עתיק בעולם." [21]

למעשה, בברית החדשה כלולים שלל כתבי-יד עתיקים הרבה יותר מאותה בשורה על פי בר-נבא, כפי שניתן ללמוד מהטבלה הבאה.

השוואה בין הברית החדשה לבשורה על פי בר-נבא.

מבחני אמינות	הברית החדשה	הבשורה על פי בר-נבא
תארוך המקור	40-95 לספירה	400-1500 לספירה
עותקים קדומים ביותר שאומתו	117-138 לספירה	400-1500 לספירה
פער מהמקור	22-98 שנים	לא ידוע
שנים אחרי מותו של ישוע	7-30	370-1470
מספר כתבי-היד בשפת המקור	+5,600	0

3	+24,000	מספר כתבי-היד בכל השפות
2	+36,000	אזכורים במסמכים היסטוריים אחרים

מסקנה

"הכתובים הסודיים" – או הבשורה על פי בר-נבא – נכתבו 400-1500 שנה אחרי ישוע, אך רוב החוקרים מסכימים שהבשורות על פי מתי, מרקוס, לוקס ויוחנן נכתבו עוד במאה הראשונה, במרחק של דור אחד בלבד אחרי ישוע.

וכשקוראים בברית החדשה, מתברר מעל לכל ספק שהמחברים עשו כל שביכולתם כדי לתעד ביושר את חייו, את מילותיו ואת פועלו של ישוע. לוקס, שחיבר את הבשורה הקרויה על שמו וגם את מעשי השליחים, ניסח זאת כך:

“ רבים שִׁלְחוּ יָדָם לְחַבֵּר אֶת סֵפֶר הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הִתְקַיְּמוּ בְּקִרְבָנוּ, כְּפִי שֶׁמְסֻרוֹם לָנוּ אֵלֶּה אֲשֶׁר מִתְחִלָּה הָיוּ עֵדֵי רְאִיָּה וּמִשְׁרָתֵי דְבַר יְהוָה. לְפִיכֵן, לְאַחַר שֶׁהִתְחַקֵּיתִי הַיָּטֵב עַל כָּל הַדְּבָרִים מֵרֵאשִׁיתָם, חֲשַׁבְתִּי גַם אֲנִי לִנְכוֹן לְכַתְּבָם לְךָ כְּסֹדְרָם, תְּאֻפִּילֹס הַנִּכְבָּד, לְמַעַן תִּנְכַּח בְּאַמְתוֹת הַדְּבָרִים שֶׁלְמִדוּךָ. [22]

חיבורם של כתבי הברית החדשה בשלב מוקדם כל כך מלמד שאנו יודעים גם היום מי הוא היה ומה היתה תורתו, בזכות כתביהם של אלו שהכירו אותו והיו עדי ראייה. אחד מאותם עדי ראייה היה פטרוס השליח, וכך הוא כתב:

“ לֹא אַחֲרֵי אֲגָדוֹת מְחַכְמוֹת הֵלְכָנוּ כְּאֲשֶׁר הוֹדַעְנוּ לָכֶם אֶת גְּבוּרַת אֲדוֹנָנוּ יֵשׁוּעַ הַמְּשִׁיחַ וְאֶת בּוֹאוֹ, אֲלֵא בְּמוֹ עֵינֵינוּ רְאִינוּ אֶת גְּדֻלָּתוֹ” [23]

פטרוס ושאר עדי הראייה הכריזו ללא מורא כי "ישוע הוא האדון", אף שסיכנו את חייהם ואף קיפחו אותם. ואולי המורשת שהם מנחילים לנו במסירותם הבלתי-מתפשרת היא הראיה החותכת לכך שהברית החדשה – ולא הבשורה על פי בר-נבא – מציגה בפנינו את ישוע האמת.

לחצו כאן כדי לקרוא "מי ישוע טען שהוא?"

לחצו כאן וספרו לנו האם המאמר עזר לכם.

הערות סיום

הבשורה על פי בר-נבא: כתובים סודיים?

1. Acts 13:1-3, 33
2. Gospel of Barnabas, 94:1
3. John 1:1-3, 14. NIV [See [http://www.biblegateway.com/passage/?](http://www.biblegateway.com/passage/?[search=John%201:1-14&version=NIV)
4. John 5:11-13. 1 John 5:11-13 1
5. Norman Geisler & Abdul Saleeb, *Answering _____* (Grand Rapids, MI: Baker, .2002), 303-307
6. Geisler & Saleeb, *Ibid*
7. John Gilchrist, "Origins and Sources of the Gospel of Barnabas
8. Geisler & Saleeb, *Ibid*
9. J. Slomp, "The Gospel Dispute," _____ochristiana, 68
10. Norman L. Geisler and Paul K. Hoffman, eds., *Why I Am a Christian* (Grand Rapids, MI: Baker, 2001), 150
11. Bruce M. Metzger, *The Text Of The New Testament* (New York: Oxford University Press, 1992), 86
12. This early reference might have been to one of the other books named after the apostle Barnabas: the Epistle of Barnabas or the Acts of Barnabas. Scholars question that it refers to the Gospel of Barnabas because there is no other historical document supporting it
13. Josh McDowell, *The New Evidence That Demands a Verdict* (Nashville: Thomas Nelson, 1999), 33–68
14. Metzger, 39

.Ibid .15

Cited in Christian Post, Stoyan Zaimov, "Gospel of Mark Fragments .16
Reportedly Found; Possibly Oldest NT Artifacts" February 17, 2012,
[http://www.christianpost.com/news/gospel-of-mark-fragments-reportedly-
.found-possibly-oldest-nt-artifacts-69778](http://www.christianpost.com/news/gospel-of-mark-fragments-reportedly-
.found-possibly-oldest-nt-artifacts-69778)

Paul Johnson, "A Historian Looks At Jesus," Speech to Dallas Theological .17
.Seminary, 1986

William F. Albright, "Toward A More Conservative View," *Christianity Today*, .18
.January 18, 1993

John A. T. Robinson, quoted in Norman L. Geisler & Frank Turek, *I Don't Have .19
.enough Faith To Be An Atheist* (Wheaton, IL: Crossway, 2004), 243

.For a detailed analysis see <http://www.errantskeptics.org/DatingNT.htm> .20

John A. T. Robinson, *Can We Trust The New Testament?* (Grand Rapids: .21
.Eerdmans, 1977), 36

.Luke 1:1-4, NLT .22

.Peter 1:16, NLT 2 .23

(Edit)